

דבורה בעבור ז"ל

בת אהובה ושלמה ציפילוביץ'

נולדה:	אדר ה'תרע"א	-	3.1911
עלתה מפולין:	י"ז אדר ב' ה'תרצ"ב	-	22.3.1932
נפטרה:	ט' תמוז ה'תשנ"ד	-	18.6.1994

בשבת לפנות בוקר נפטרה חברתנו דבורה שהיתה אחת מתוך 4 בני משפחה אחת, שהיו באשדות בתקופות שונות (ועדיין כאן). זה התחיל בישראל אביבי ז"ל שהיה החלוץ, אחריו דבורה ז"ל, אחריה שושנה בוכרד תבל"א ושרה האחות הצעירה.

דבורה נולדה לפני כ- 83 שנים בעיירה קטנה דנילוביץ שבגליל וילנה - ליטא. היא השישית במנין 7 ילדי המשפחה (3 בנים וארבע בנות). עוד לפני שנולדה, היגר אחד מאחיה הבוגרים לארה"ב. כשהיתה בת 15 עלה אחיה ישראל אביבי ז"ל לארץ והיה מחלוצי פלוגת ג'ידרו ומייסדי גשר-אשדות. כשסיימה דבורה את לימודיה בבית"ס, החלה ללמוד לתפור (מקצוע בו עבדה גם אח"כ) ובמשך שנתיים היתה גם חניכה בתנועת "השומר הצעיר". למרות התנגדות הוריה וביחוד אמה, החליטה לצאת בעקבות האח ישראל לא"י, ולא לארה"ב מכיוון ששלטונות המנדט הבריטי, ניסו למנוע כניסת יהודים לארץ, החליטה דבורה ל"התחכם", ובאה כ"תיירת", כאילו כדי לראות את משחקי ה"מכביה".

היא הגיעה ל"גשר הישנה" בה היה ישראל אחיה, ידוע ומוכר מקובל ואהוב. שם ליד הירדן החל להתרקם לו סיפור אהבתם של דבורה - הצעירה היפה, בהירת העין והשער שהגיעה מפולין וגמליאל - החלוץ השחרור יפה-התואר שהגיע כשנתיים לפני מסוריה. כאשר תמו הימים שהוקצבו באשרת-הכניסה של דבורה התיירת, והיה ברור שהבריטים יגרשו אותה, בגין שהיה בלתי-חוקית, "התחכמו" החברים פעם נוספת לשלטון הבריטי והציעו לגמליאל, למהר ולשאת את דבורה לאשה כדי למנוע את גרושה לפולין. ואמנם כך עשה, ודבורה נשארה בארץ, בגשר ועם גמליאל.

היא עבדה בתפירה, בלול ובגן הירק. המשפחה גדלה, מפולין הגיעה בעקבותיה אחותה שושנה, ונולדה הבת הבכורה זיוה. וכשנולד איציק (הבן השני), נרתם גמליאל בהשפעתו של דויד'קה נמרי מראשי הפלמ"ח ועליה ב' (בלתי ליגלית), למשימה הציונית והחלוצית הגדולה של חילוץ יהודים מסוריה ולבנון והברחתם בדרך-לא-דרך לארץ ישראל. זו היתה כמובן משימה סודית ורבת-סיכונים... גמליאל מתרוצץ ומבריא גבולות... ודבורה לבדה, בלי לדעת היכן הוא, דואגת לו, לילדים, תוך שהיא עובדת בכל כוחה ומאודה בענפי החלקאות הקשים.

... וכשמקבלים חופשת מולדת ל-3 ימים כך סיפר גמליאל אין כמעט זמן לראות את הילדים, כי צריך לרוץ לועידה, לדווח, ומשם לסוכנות ול... מזכירות הקבה"מ וכבר עברו ימי החופשה והוא שוב נעלם לו אי-שם... כך ארבע שנים, עד שהיו חייבים לשחררו מתפקידו, לאחר שדבורה חלתה מאוד, ופקדו על גמליאל לחזור לביתו ולילדיו.

היום קשה לנו להבין איך חיו החברים במתח המתמיד הזה, של עבודה מפרכת, סכנות וסיכונים. לא שבוע או שבועיים, או חודש, אלא חודשים ארוכים וקשים. וכאשר נמצאים בבית, כביכול, יוצאים למה שנקרא עבודת חוץ... פירושו של דבר: לבוא הביתה רק פעם אחת בשבוע לשישי שבת... ויש גם אימונים במסגרת "ההגנה", כולל סכנת תפיסה ע"י הבריטים...

כשנתיים אחרי שנולדה הבת אהובה (צאצאית מס' 3), פרצה מלחמת השחרור, גמליאל משתתף בקרבות על צמח, ודבורה יחד עם כל הנשים והילדים צועדים ברגל בהרים, הרחק מאשדות המופגזת - לכיוון מערב. כל אחד משלושת הילדים נמצא במקום אחר, וגמליאל כבר נמצא בין המגינים על אשדות מן המזרח, מן העמדה שע"י הירמוך... השקט חוזר לאזור, חוזרים הביתה, ממשיכים לעבוד, ליצור להיות מוכנים לכל קריאה... ואם צריך לבשל לפלאחים שלנו שעובדים בנגב, דבורה יוצאת לעשות זאת למרות כל הקשיים. אח"כ נולד אודי בן הזקונים ודבורה עוברת לעבוד במתפרה - שתהיה מקום עבודתה עד סוף חייה.

בארכיון הקיבוץ בין כל התמונות, יש תמונות בהן נראית הצעירה והיפה כשהיא עובדת בגן הירק, או מחלקת מזון לתרנגולות בלול אך התמונה הכי מוכרת וידועה לחברים זו התמונה שנבחרה להיות הסמל של חג יובל ה-50 "סוס ועגלה ובחורה נוהגת, מחזיקה במושכות. זוהי דבורה!

החיים זורמים במסלולם, הילדים גדלים, מתחתנים, ונולדים הנכדים, הגוזלים פורחים להם מן הקן שבקיבוץ למקומות אחרים בארץ ואפילו עד אמריקה... והגעגועים מקשים על דבורה... הביטוי "חולת געגועים" מתקבל על ידה במובן העמוק ביותר, עד ש... מגיע רגע האין-ברירה וצריך לעבור לבית-האבות המקומי שלנו (בית-אחדות) ועד בית-החולים "פוריה". הרבה קשיים וסבל עברו על דבורה במהלך שנותיה והיא נאבקה בהם בכל מאודה. העבודה והמשפחה היו שני הצירים עליהם היתה מורכבת עגלת-חייה, להם הקדישה את כל כולה, נפשה וגופה.

ואנחנו, נזכור אותך דבורה, כמו שהיית צעירה ויפה, נוהגת בעגלה הרתומה לסוס.

תמו מאבקיך! נוחי בשלום חברתנו-דבורה, שם בסתר כנפי הבורא. היי שלום, בהערכה.

יום הקבורה: י' תמוז תשנ"ד. עמליה ד.